

<i>A tantárgy címe</i>	<i>A tantárgy kódja</i>	<i>Félév</i>
Kultúra és életvitel	BMNSZ08600M	II.
<i>A tantárgy típusa</i>	<i>Óraszám</i>	<i>Kreditek száma</i>
Gyakorlat	30	2

Tantárgyfelelős: Dr Ferencz Magdolna

Tantárgy státusza: kötelezően választható

Tantárgy célja:

A kurzus áttekintést nyújt a kultúra és életvitel egy sajátos, újszerű kutatási területéről. Bemutatja az internetes hálózatok társas világát és értékrendi vonatkozásait középpontba állító elméleteket. Megismertet a terület kiemelt kutatási kérdéseivel, a legfrissebb kutatások empirikus vizsgálati módszereivel és eredményeivel. A félév során a hallgatók elmélyülnek a téma szakirodalmában és támogatást kapnak ahhoz, hogy a kurzus végére önálló problémafelvetést és módszertani stratégiát megalapozó rálátásuk legyen a szociológiai kutatások megismert területéről.

A tantárgy leírása:

Sorszám	Témakör	Óraszám
1.	A kurzus céljának, követelményeinek és központi témájának ismertetése A műhelymunka feladatainak ütemezése	2
2.	Fogalmi kiindulópontok: kultúra, érték és értékrend Kulturális és értékrendi változások az elmúlt évtizedekben (globális és hazai fejlemények)	2
3.	Az értékek, mint magyarázandók Az értékek megfigyelésének módszerei	2
4.	Kultúra a világhálón innen és túl: elméletek és feltevések az internetes hálózatok kulturális hatásairól, különös tekintettel az emberi értékekre	2
5.	Az értékek szerepe a technológiai innovációk elsajátításában	2
6.	Az internethasználat értékrendi háttere, kulturális vonatkozásai	2
7.	A hálózati összekapcsoltság szociokulturális vonatkozásai, értékszociológiai jelentősége	2
8.	Hétköznapi internethasználat, új társas szituációk a weben	2

9.	A hálózati értékmegjelenítés vizsgálati módszerei	2
10.	Hálózati aktivitás és értékmegjelenítés az interneten	2
11.	A hálózati értékmegjelenítés sajátosságai, szociokulturális háttere	2
12.	A félév összegzése, a hallgatók által készített tanulmányok közös megvitatása	2

Követelmények:

A kurzust lezáró érdemjegy: gyakorlati jegy. A kurzus megtartására tömbösített (dupla órák) formában, kéthetente (páros héten) kerül sor.

Az aláírás feltétele, hogy a hallgató *érdemben* részt vesz a műhelymunkában és az utolsó órán sikeres zárthelyi dolgozatot ír. Az *érdemi* részvétel feltételezi az óráról órára való önálló és elmélyült felkészülést (a kötelező irodalomból) és magában foglalja nemcsak a hallgató esetleges hozzászólásait, hanem az olvasottak alkalmankénti rendszerezett ismertetését is. Az olvasottak rendszerezett ismertetésére a hallgatónak minden alkalomra, önállóan kell felkészülnie. Az, hogy ki és mikor tart ismertetést, előre nem rögzített. Mivel az olvasmányok terjedelme és mélysége változó, az ismertetést megtartó személyről minden esetben (visszatevéses) sorsolás dönt. Esetenként előfordulhat, hogy egy olvasmányról akár több hallgatónak is alkalma van beszámolni.

A dolgozat az órán elhangzottakat és a kötelező irodalomban foglaltakat kéri számon. Tekintettel a tárgy gyakorlati és tömbösített jellegére is, a dolgozat javítására és pótlására nincs mód. A pótlás kizártsága független attól, hogy milyen okból vagy milyen súlyú okból nem került sor a dolgozat megírására.

Értékelés

A félévi érdemjegy összetevői

- A dolgozat eredménye (súly: 1)
- A műhelymunkában tanúsított részvétel minősége (súly: 2)

Az aláírás megtagadásának esetei

- Egy alkalomnál több hiányzás (függetlenül mindennemű igazolástól)
- Felkészületlenség (akár egy alkalommal)
- Az ismertetést a kisorsolt hallgató nem tudja megtartani vagy az ismertetés értékelhetetlen
- Az olvasmányismertetés nem önálló felkészülést tükröz

Kötelező irodalom:

- Barabási Albert-László (2002): *A harmadik láncszem. Hatlépcsnyi távolság.* In. uő.: Behálózva. A hálózatok új tudománya. Budapest, Magyar Könyvklub, 2003. 41–59.
- Castells, M. [2005]: *A valóság virtuális kultúrája.* In.uő: A hálózati társadalom kialakulása. Gondolat-Infonia, 2005. Megtalálható még: Halácsy, P.–Vályi, G.–Wellman, B. (szerk.) (2007) *Hatalom a mobil tömegek kezében. Új média re:mix I.* Typotex Kiadó, Budapest. 11-28.
- Dijk, van J. (2007) *A hálózati társadalom – Az új média társadalmi vonatkozásai* In Halácsy, P.–Vályi, G.–Wellman, B. (szerk.) (2007) *Hatalom a mobil tömegek kezében. Új média re:mix I.* Typotex Kiadó, Budapest. 29-64.
- Ferencz, M. [2010]: *Közel s távol: kommunikáció az internetes ismertségi hálózatok tematikus fórumain.* JEL-KÉP 2010/ 3-4. 39-59.
- Ferencz, M. (2009) *A „nyilvános” WiW-es fórumok világa.* In: uő. *Társadalmi távolságok és értékközvetítés a világhálón. A változó értékrendszer. 4. kötet.* MTA Szociológiai Kutatóintézet - Társadalomtudományi Elemzések Akadémiai Műhelye, Interneten elérhető: www.esshu.hu 73-92.
- Ferencz, M. (2009) *Az emberi értékek.* In: uő. *Társadalmi távolságok és értékközvetítés a világhálón. A változó értékrendszer. 4. kötet.* MTA Szociológiai Kutatóintézet - Társadalomtudományi Elemzések Akadémiai Műhelye, Interneten elérhető: www.esshu.hu 31-49.
- Füstös László – Szalma Ivett (2010) *Értékváltozás Magyarországon 1978–2009.* MTA Szociológiai Kutatóintézete Társadalomtudományi Elemzések Műhelye (TEAM) <http://www.esshu.hu/sites/default/files/publications/files/%C3%89rt%C3%A9kv%C3%A1ltoz%C3%A1s%20Magyarorsz%C3%A1gon%201978%E2%80%932009.pdf>
- Hain, F. [2007]: *Fiatalok hálózati közössége és hálózati kultúrája Budapesten. Egy online közösségi weboldal, az iWiW egy korai felhasználói köre által teremtett közösségi és közösségszerveződési minta.* Kézirat. Elérhető: <http://www.hain.hu>
- Inglehart, R. [2000]: *Globalization and Postmodern Values.* Washington Quarterly, (23) 1. 215-228.
- Nagy, R. [2005]: *Az internetet használó fiatalok értékstruktúrája.* In.uő: *Digitális egyenlőtlenségek: mítosz vagy valóság? Információs technológiák használatának aspektusai az ifjúság körében.* Értekezés, Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest. 115-122.
- Rheingold, H. [1994]: *Mindennapi élet a cyberspace-ben.* Replika (15-16.) 293-312.
- Rogers, E. M.-Kincaid, D. E. [2007]: *A kommunikáció konvergenciamodellje és hálózatelemzése.* In: Angelusz, R. – Tardos, R. – Terestyéni, T. (szerk.) (2007) *Média, nyilvánosság, közvélemény.* Gondolat Kiadó. 68-94.
- Schwartz, S. [2003]: *Univerzális az értékek tartalmában és strukturájában. Elméleti előrelépések és empirikus próbák húsz országban.* In: Váriné, Sz. I. (szerk.) (2003) *Értékek az életben és a retorikában.* Akadémiai Kiadó, Budapest. 105–154.
- Vályi, G. [2004b]: *Közösségek hálózati kommunikációja.* Szociológiai Szemle, 2004/4. 47-60. megtalálható még: In Halácsy, P.–Vályi, G.–Wellman, B. (szerk.) (2007) *Hatalom a mobil tömegek kezében. Új média re:mix I.* Typotex Kiadó, Budapest. 113-130.

Váriné, Sz. I. [2002]: *Az ember, a világ és az értékek világa. Kísérlet az értékek fogalmának behatárolására.* In: Lengyel, Zs. (szerk) Szociálpszichológia. Osiris Kiadó, Budapest. Oldalszám 132- 146.

Wellman, B.–Gulia, M. [2007]: *A netszörfözők nem utaznak egyedül: virtuális közösségek, mint valódi közösségek.* In Halácsy, P.–Vályi, G.–Wellman, B. (szerk.) (2007) Hatalom a mobil tömegek kezében. Új média re:mix I. Typotex Kiadó, Budapest. 143-186.

Z. Karvalics, L. [2004]: *Internet és társadalomtudomány: a kutatás helyzete.* Információs társadalom. 2004. 3-4. 190-206.

Ajánlott források

Actes de la Recherche en sciences sociales
American Journal of Sociology
British Journal of Sociology
Jel-Kép
Journal of Communication
Kölner Zeitschrift für Soziologie und Sozialpsychologie
Médiakutató
Replika
Szociológiai Szemle